

عنوان مقاله:

بازنمایی ادبی رویدادهای تاریخی در تذکره الاولیاء با تکیه بر روایت قتل حلاج

محل انتشار:

دوفصلنامه زبان و ادب فارسی (نشریه سابق دانشکده ادبیات دانشگاه تبریز)، دوره 73، شماره 241 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

مرضیه گل افشانی - دانشجوی دکترای زبان ادبیات فارسی دانشگاه شهید بهشتی، تهران (نویسنده مسئول)

قدرت الله طاهری - مدیر گروه زبان و ادبیات فارسی و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی تهران

خلاصه مقاله:

مفهوم بازنمایی و توانایی متون ادبی در بازنمایی رخدادهای تاریخی از دیرباز در مطالعات ادبی مورد توجه قرار داشته است. روند داستانی شدن رخدادهای تاریخی نکته‌ای است که باید در بررسی حکایات تاریخی مورد توجه قرار گیرد. حکایاتی با محوریت رویدادها یا شخصیت‌های تاریخی که تاریخ را به شکل دیگری عرضه کرده‌اند و از عناصر جادویی، معجزه‌وار و اسطوره‌ای در بازنمایی رخدادهای تاریخی بهره برده‌اند. از این رو ارائه چشم‌اندازی تازه به حکایت‌های متون عرفانی به منظور روشن کردن فرایند داستانی شدن این رویدادها و ادبی شدن این شخصیت‌ها، اهمیت ویژه‌ای دارد. ذکر حلاج را می‌توان به عنوان نمونه موفق بازنمایی ادیبانه یک رویداد تاریخی و بازاحیاء یک شخصیت تاریخی در یک متن عرفانی در نظر گرفت که بازنمایی عطار از سرگذشت او به یک اثر هنری مستقل از جنبه تاریخی آن تبدیل شده است. در این نوشتار پس از اشاره به جایگاه مفهوم بازنمایی در مطالعات ادبی و بررسی بازنمایی هنری رویدادهای تاریخی، با ارائه تعریفی از حکایت تاریخی، به طبقه‌بندی و تحلیل این حکایات در تذکره‌الاولیاء عطار پرداخته شده است. نتیجه حاصل از این نوشتار گویای آن است که عطار با بهره‌گیری از رویدادهای تاریخی و تبدیل کردن آن‌ها به سلسله‌ای از حکایات و روایت‌های ادبی - عرفانی به تبیین گفتمان‌های عرفانی موردنظر خود پرداخته است.

کلمات کلیدی:

بازنمایی رویداد تاریخی حکایت تاریخی تذکره الاولیاء

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1206548>

